

Utenriks- og forsvarskomiteen
utenriks-forsvar@stortinget.no

Deres ref.:

Vår ref.:
16-081 HR

Dato:
14. juni 2016

Høring - Prop. 151 S (2015-2016) Kampkraft og bærekraft - Langtidsplan for forsvarssektoren

Vi viser til utsendt invitasjon til å delta i høring fra Utenriks- og forsvarskomiteen på Stortinget.

Musikernes fellesorganisasjon (MFO) er landets største fagforbund for utøvende kunstnere og pedagoger og har over 8000 medlemmer. MFO er tilsluttet Landsorganisasjonen i Norge (LO). Fast ansatte musikere i Forsvarets musikk er hovedmedlemmer i Norges Offisersforbund (NOF) og bi-medlemmer i MFO. NOF er tarifforganisasjon for disse medlemmene med hensyn til deres arbeidsforhold i Forsvaret, mens MFO har inngått særavtale med Forsvaret om lønns- og arbeidsvilkår for musikere og sangere som er midlertidig tilsatt i Forsvarets musikk for inntil én måned.

MFO er opptatt av Forsvarets kultur og Forsvarets musikk fra tre innfallsvinkler: 1) Forsvarets operative evne er avhengig av en sterk kultur, fra lavere avdelingsnivå og oppover i hele strukturen. Kultur er i ytterste fall et spørsmål om liv eller død. 2) Forsvarets forankring i folket, vår kollektive forsvarsvilje, er en forutsetning for forsvarsevnen. 3) Forsvarets musikk er en betydelig bidragsyter i norsk kunst- og kulturliv.

Kultur er et sterkt bindemiddel mellom Forsvaret og folket. MFO mener at kultur generelt er av stor samfunnsmessig betydning. Kultur i Forsvaret er intet unntak. Vi vil peke på Stortingsmelding nr. 33 (2008-2009), Kulturmeldinga, som et svært solid grunnlag for kulturvirksomheten i forsvarssektoren. Den ble godt mottatt i Stortinget, og uttrykker Stortingets vilje. Vi kan imidlertid ikke se at Forsvaret har fulgt opp intensjonene i nr. 33, og finner ingen kvalifisert gjennomgang av hva som gjort og oppnådd i lys av føringerne fra denne.

Stortinget har vært tydelig på at musikk er en viktig del av Forsvarets forhold til folket, i tillegg til at det er en verdifull ressurs i Forsvaret, med klare føringer i Kulturmeldinga. Norges forsvarsevne skapes ikke bare av de operative avdelingene, av kuler og krutt. Forsvarsevnen forutsetter forsvarsvilje i folket, hvor musikken er en viktig brobygger. Og forsvarsevnen avhenger mest av alt av soldatene, der kulturen er helt avgjørende for evnen. Eller som en brigader i Luftforsvaret uttrykte det etter at Luftforsvarets musikkorps hadde bidratt ved et Forsvarsarrangement: " dette er rett og slett kampkraft".

Forsvar og musikk har vært knyttet sammen gjennom alle tider og i alle samfunn. Musikk påvirker, enten det handler om å marsjere i takt, gi energi til å orke mer, få mennesker til å roe sinnet, signalisere, fremkalle følelser eller rett og slett lede tankene over på andre ting. Dette har hærførere og militære strateger opp gjennom tidene visst og gjort seg bruk av. På samme måte som uniformer, faner, seremonier, festningsverk og andre tradisjoner Forsvaret forvalter, er musikken noe som har vært - og er - med på å definere kultur og tilhørighet.

MFO er grunnleggende uenig i Forsvarssjefens ønskede nedlegging av to forsvarskorps.. Forsvarets musikk er den største og viktigste kulturinstitusjonen i Forsvaret, med musikere i fem korps med geografisk spredning, og tilknytning til respektive forsvarsgrener. Korpsene er profesjonelle ensembler på lik linje med våre profesjonelle orkestre, holder et meget høyt

internasjonalt nivå og gir Forsvaret stor gevinst i form av positiv omdømmebygging i forhold til det sivile samfunn.

Dagens desentraliserte struktur er en vesentlig forutsetning for at Forsvarets musikk skal kunne ivareta sine oppgaver som brobygger mellom Forsvaret og det sivile samfunnet. Uten musikkorps som er lokalisert i de enkelte landsdelene kan Forsvarets musikk lett bli redusert til en seremoniell enhet for Forsvaret selv og de sentrale statsinstitusjonene. Dette vil være negativt både for Forsvaret og samfunnet. Vi stiller også spørsmål ved om det egentlig er noe å spare på en slik samlokalisering, idet store nyinvesteringer må påregnes.

Budsjettet for hele Forsvarets musikk, totalt 182 ansatte, er pr i dag på ca. 150 millioner kroner i året. For disse pengene skapes, produseres og spilles det rundt 650 oppdrag og konserter pr år. Dette er særdeles kostnadseffektivt, men vi ser også at produksjonsdelen av budsjettet er kraftig redusert de seinere årene, og for kommende år er budsjettet kuttet så mye at korpserne bare har frie midler til konsertvirksomhet i første halvdel av 2016. Det er derfor viktig at korpserne gis framtidsutsikter som beskrevet i Stortingsmeldingen om kultur i Forsvaret.

Regjeringens forslag anslår innsparingspotensialet ved å redusere fra 182 til 100 ansatte i Fmus til 70 millioner i året. Dette er høyere enn McKinseys anslag som var på ca 50 millioner. Uansett vil regjeringens forslag innebære en reduksjon på nesten 50% av dagens budsjetter, men fordelt på en personellreduksjon som er på 40%. Med andre ord vil det gjenværende Fmus ha en økonomi som relativt sett blir enda dårligere enn i dag. Konsekvensene vil særdeles store og merkbare og særlig sett i lys av at det totalt sett dreier seg om ca 1 promille av det totale forsvarsbudsjettet. Konsekvensene for det norske kulturlivet vil være veldig store om kuttene blir som foreslått.

Særlig vil konsekvensene for den norske blåsetradisjonen være alvorlige. Mens våre orkestre ikke er bundet av å ansette norske musikere, er Forsvarets musikk den arbeidsplassen der man opprettholder og videreutvikler den norske blåsetradisjonen. De 63 musikerstillingene som foreslås fjernet tilsvarer rundt 20 % av alle profesjonelle blåser- og slagverkstillinger i Norge. For noen instrumenttyper, som saxofoner og euphonium, tilsvarer kuttene 40 % av alle musikerstillinger, da disse instrumenttypene ikke finnes i de profesjonelle orkestrene. Norske dirigenter, komponister/arrangører og svært mange solister og artister innenfor alle sjangre vil i tillegg bli berørt, da disse benyttes i stor grad av alle de fem korpserne. Korpserne er helt sentrale i utviklingen av en ny sterk generasjon profesjonelle norske dirigenter. Våre komponister og arrangører skaper og har skapt mengder med musikk for disse korpserne.

Oppsummert:

- Stortinget har tilkjennegitt klare ambisjoner for forsvarskulturen, og uttrykt sin tydelige vilje.
- Stortinget har anerkjent verdien av Forsvarets musikk, innad i Forsvaret og utad i samfunnet.
- Stortinget har uttrykt sin vilje, gjennom Kulturmeldinga og budsjettvedtak, om fem korps.
- Kulturvirksomhet med musikk har en undervurdert verdi for forsvarsevnen innad i Forsvaret.
- Kulturvirksomhet med musikk har en undervurdert verdi for forsvarsviljen utad i samfunnet.
- Nedlegging av to korps vil gi minimal økonomisk gevinst i forhold til tapt kontakt med samfunnet og de kulturpolitiske konsekvensene.
- Mellom 20 og 40 % av norske, profesjonelle musikerstillinger vil forsvinne.

Med vennlig hilsen

Musikernes fellesorganisasjon

Forbundet for utøvende kunstnere og pedagoger

Hans Ole Rian
Forbundsleder